

CPE (Karbapenemaasigeenin omaava enterobakteeri)

	CPE-kantaja	CPE-altistunut	Muu riski CPE-kantajuudelle
Määritelmä	<ul style="list-style-type: none"> Hälytysjärjestelmässä on tieto CPE-kantajuudesta Kliinisestä näytteestä löytyy karbapeneemille (ertape-neemi, meropeneemi) resistentti enterobakteeri 	<ul style="list-style-type: none"> Hälytysjärjestelmässä on tieto CPE-altistuksesta Epidemiaepäilyissä / epidemiatilantessa näytteenotto ja kosketusvarotoimet ohjeistetaan erikseen 	<ul style="list-style-type: none"> Lähetteessä tieto riskistä Sairaalahoito tai toimenpide ulkomailla 12 kk sisällä ks. erillinen ohje: Moniresistenttien mikrobien riskinarvio, varotoimet ja näytteet potilaan tullessa ulkomailta
Varotoimet Potilaan sijoittelu	<p>Kosketusvarotoimet.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1-hengen huone <ul style="list-style-type: none"> Jos 1 hh ei käytettävissä niin yhteys hygieniahoitajaan Tilavarotoimet <ul style="list-style-type: none"> Ei sovellu, jos eritteet kontaminoivat ympäristöä esim. erittävät haavat tai ulosteinkontinenssi <p>Ajanvarauspkl tavanomaiset varotoimet</p>	Tavanomaiset varotoimet	<p>Kosketusvarotoimet kunnes kantajuus on poissuljettu seulonnanäytteillä</p> <ul style="list-style-type: none"> 1-hengen huone <ul style="list-style-type: none"> Jos 1 hh ei käytettävissä niin yhteys hygieniahoitajaan Tilavarotoimet <ul style="list-style-type: none"> Ei sovellu, jos eritteet kontaminoivat ympäristöä esim. erittävät haavat tai ulosteinkontinenssi
CPE-näytteet (MDRsVi 6730)	<ul style="list-style-type: none"> Yhdet seulonnanäytteet jos edellisistä positiivista seulonnanäytteestä on yli vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> Seulonnanäytteet 2 eri päivänä (esim. peräkkäisenä). Potilaalle kerrotaan, että kyseessä on rutiininomainen bakteerikantajuuden poissulkeminen, koska hän on mahdollisesti ollut samassa tilassa CPE-potilaan kanssa. Ks. potilasohje alempana. Poliklinikkapotilaasta voidaan ottaa kahdet seulonnanäytteet samalla käynnillä 	<ul style="list-style-type: none"> Seulonnanäytteet 2 eri päivänä (esim. peräkkäisenä). Potilaalle kerrotaan, että kyseessä on rutiininomainen bakteerikantajuuden poissulkeminen, koska hän on mahdollisesti ollut tekemisissä CPE-potilaan kanssa. Ks. potilasohje alempana. Poliklinikkapotilaasta voidaan ottaa kahdet seulonnanäytteet samalla käynnillä
Näytteenotokohdat	<ul style="list-style-type: none"> Rektum Erittävät haavat Trakea, jos keinoilmatie Katetrivirtsa jos katetri on ollut yli viikon 		
Siivous	Katso erilliset ohjeet Potilashuoneen siivous ja pyykin käsittely		
Hälytystiedon purku	<ul style="list-style-type: none"> Jos näytteet negatiiviset, yhteys hygieniahoitajaan, joka arvioi, voiko kantaajuuden purkaa. Purkamiseen tarvitaan useita eri aikaan otettuja näytteitä 	<ul style="list-style-type: none"> Jos näytteet negatiiviset, yhteys hygieniahoitajaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Jos näytteet negatiiviset, yhteys hygieniahoitajaan.

CPE -lisätietoa

Potilasohjeet	<p>CPE-kantajalle: Kysymyksiä ja vastauksia CPEstä</p> <p>CPE- altistuneelle: Tietoa altistumisesta CPE-bakteerille</p>
Mikä on CPE	<p>Lyhenne CPE (carbapenemase producing enterobacteriaceae) tarkoittaa enterobakteereja (mm. Klebsiella, <i>E. coli</i>, Salmonella), jotka omaavat karbapenemaasigeenin ja sen seurauksena tuottavat karbapenemaasia. Karbapenemaasi on karbapeneemeja ja muita beetalaktaamiantibiootteja hajottava entsyymi. CPE-kannat ovat lisäksi laajasti vastustuskykyisiä myös muille mikrobilääkeryhmille. Tehoavia mikrobilääkkeitä saattavat olla esim. vain tigesykliini (huono teho veriviljelypositiivisissa infektioissa) tai kolistiini.</p> <p>Suomessa CPE-kannat ovat toistaiseksi melko harvinaisia. Niitä on todettu erityisesti potilailla, joilla on edeltävä sairaalahoito ulkomailla.</p> <p>CPE- kannat ovat aiheuttaneet laajoja epidemioita kaikkialla maailmassa. Euroopassa niitä eristetään hyvin yleisesti Välimeren alueella, erityisesti Israelissa, Kreikassa ja Italiassa. Myös Puola, Unkari ja Turkki ovat raportoineet CPE- epidemioista. Paikoin ne ovat aiheuttaneet laajoja sairaalaeidemioita. Euroopan ulkopuolelta karbapeneemeille resistenttejä sauvabakteereja eristetään hyvin yleisesti USA:ssa, Etelä-Amerikassa ja Kaukoidässä. Pohjoismaissa karbapenemaaseja omaavia kantoja on löytynyt lähinnä ulkomaisista sairaaloista tuoduilta potilailta.</p> <p>Enterobakteerit (myös CPE-kannat) aiheuttavat tyypillisesti virtsatie- ja mahasuolikanavan infektioita. Ne voivat aiheuttaa myös esim. sairaalasyntyisiä yleisinfektioita, keuhkokuumeita, painehaavainfektioita.</p> <p>CPE-kantojen oireetonta kantajuutta esiintyy erityisesti suolen bakteerifloorassa. Myös virtsan (erityisesti katetripotilaat) tai kroonisten haavojen seulontanäytteistä voidaan löytää CPE.</p>
Kuka on CPE-kantaja? Kenen tehtävä on kertoa asiasta potilaalle?	<p>Kantajaksi sanotaan henkilöä, jolla on joskus ollut CPE-infektio tai oireeton löydös.</p> <p>Kun näytteestä löytyy CPE, hoitavan lääkärin tehtävä on kertoa asiasta potilaalle. Yllä potilasohje, joka voidaan antaa/lähetetään potilaalle.</p>
Kuka on CPE-altistunut?	<p>Hygieniahoitaja määrittelee henkilön CPE-altistuneeksi, jos häntä on hoidettu samassa potilas-huoneessa tai epidemia-aikaan samalla osastolla aiemmin tunnistamattoman CPE-kantajan kanssa. Altistuneella voi olla CPE, ja se tulee sulkea pois MDRsVi-seulontanäytein.</p>